

ШЫҢ

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
НЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИН, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИН ОРГАНЫ

1956
МАЙ
17
ЧЕТВЕРГ
№ 100 (3553)

Өртөз 20 коп.

Франциянын социалистик партиясынын
төлөөлөрүнүн Москвадан чаныпканы (1
арын).

Франциянын Министрлер Чөвүлелинин
Даргазы дээрги Ги Моллени база Франция-
нын Даштыкы Херектер Министри дээр-
ги Кристиан Пинону Н. А. Булганиннын
хүлээп алганы (1 арын).

Француз чазактын Баштыны Ги Мол-
ленин болгаш Даштыкы Херектер Минист-
ри Кристиан Пинону Москвада чедип
келгени (1 арын).

БӨГҮНГҮ СОЛУПДА:

ри Кристиан Пинону Москвада чедип
келгени (1 арын).

ССРЭ-нин улус ажыл-агыйын көгжүдө-
рийн 1956 чылдагы Күрүнө чөшкенин-
ге бижидишкенин чорударына профес-
сел организацияларын кыргызалганын
дугайында (2 арын).

Күш-ажылчы рублинни күрүнөге чет-
дирип тур бис (2 арын).

С. Огурцов. — Социалистик лагерини

быжылганын күчүлүг фактору (2-
арыннара).

Г. Гурьянов. — Барыш Германиянын
ажылчы чоннары боттарынын эргелер
дөш дежесинде (3 арын).

А. Шатилов. — Делегей байдалын
дочулазы (4 арын).

Великобританиянын Компартиясынын
күссуулууну меделели (4 арын).

АКШ-тын чер ажыл-агый министр-
воууну меделели (4 арын).

Кукуруза тарылгазынын агротехниказын шыңгыы сагыыр

Бистин областың колхозчу көдөзүнүн
ажыл-ишчилери бо хүннерде шөлдө
улуг политикти болгаш бүдүртүлгени
көдүрүшүн-биле ажылдап туралар.
СЭКП ТК-ның болгаш ССРЭ-нин Министр-
лер Чөвүлелинин көдөз ажыл-агыйнын
ажылдакчыларына кыйгырын улуг по-
литикти чугула документ деп хүлээп ал-
бышаан, аңаа харымы шөлдө
кызымкы ажылдап, чакы тарылганын
ан дээр хуузаларга болгаш бедик шынар-
лыг чорудар дөш бүгү күженишкенин
салып туралар.

Хей-хей колхозтар болгаш совхозтар, а
ош шааш районнар чакы хову ажыл-
дарын чедишкенин чорудуп турар. Хей-
хей ажыл-агыйлар шак бүрүзү чедиш-
кенин ачыткан, өртө тарымы тар-
таа култураларын тарылганын доо-
лаш, пландан ажыр тарылганы чорудуп
турар. Тес-Хем, Эрен, Чаа-Хем, Бин-Хем,
Каз-Хем болгаш чакы эске-даа район-
нарнын механизаторлары бо чылын эрте
тарымы тартаа култураларын тарылга-
зын бедик темпиги чорутканнар.

Мурнакчы колхозтарга болгаш МТС-тер-
ге күш-ажылды шын организациялаан,
күштерин болгаш чексек-херексиди таар-
ыштыр тургускан, мурнакчы аргаларын
херексиди болгаш техниканы чөп ажы-
лааны база колхозчуларын болгаш ме-
ханизаторларын күш-ажылчы сырып калы
ажылдакчы хову ажылдарын чедиш-
кенин чорударын шийитирген турар.
Чүгө ол чорук бистин хей-хей мур-
накчы механизаторларынын тарылга
ажылдыг бедик көргүзүлгү болуп хан-
дырып болур. Сары-Сен МТС-тин тракто-
рын эш К. Федор бир элчегде 130—140
гектарын, Л. Яков — 120—137 гектарын
чакып турган. Чаа-Хем МТС-тин эш М.
Чыбык бригадирлар трактор бригаданы
чакы тарылгага онаалдыны ийн катан
ажыр күсүсиди турган болгаш эске-даа
хей-хей механизаторлар күш-ажылчы бедик
көргүзүлгүни чедип алганнар. Ам
областың колхозтары эрте чакы тарымы
тартаа култураларын тарылганын доо-
лаш, эске култураларын тарылганын
жирген.

Областың колхозтары, МТС-тери болгаш
совхозтары кукуруза, ышпаз, ышпаз үн-
елг болгаш күчүлүг култураларын тарыл-
газын бедик шынары чорударынын хар-
ымсалгалыг сорудузын бо чакы ший-
тирлээр ужурул. Ол чугула култураларын
тарылганын бо чылын канчаар-даа аажок
улуг кычкыргыч болуп турар. Обласка
кукуруза тарылгазынын шөлү дыка өзер
ужурул. Эзэн хей колхозтар эртен чыл-
биле деңизерге тарылга шөлү ийн—ш
каган улагаттыр турар. Чижээ, Каз-Хем
районун «Октябрь 14 чыл», «Тилел-
ге», Улут-Хем районун «Күш-ажылдын
хосту» болгаш Ленин атыг колхозтарына
га кукурузаны тарылга шөлүн пландан
ажыр чүс-чүс гектарга тарымы деп турар.
Ол дөргө таварылга эвес. Колхозчулар бот-
тарынын дүрүлгүзүгүн ол үнелг кул-
тураларын улуг артык күштүгүн дугайын
бүзүрп көргөнер. «Күш-ажылдын хо-
сту» көдөз ажыл-агый артык эртен чыл-
дын 147 гектар кукурузаны тарган. Та-
раажылар кукурузанын ногаан массазы-
нын бедик дүжүдүн ап, ортан 1175 тон-

на сидосту салганнар. Кукуруза сидостун
формаларга ажылаан чорук сүт саады-
зын дыка көдүлгөткен.

Кукуруза тарылгазы — бедик дүжү
дөш дежесинде харымсалгалыг үсөн. Ын-
ды түрбүжө, чакы районнара болгаш
колхозтарга бо чугула култураларын тар-
ылгазынче колхозтар даргаларын,
МТС-тер, совхозтар улуручуларын
болгаш көдөз ажыл-агыйнын тускай эр-
темингилерин талашып аңаа чогуур
кычкыргыч салбаан деп чугулааа чогуур.
Ол чорукту чакы колхозтарга болгаш
районнара кукуруза тарылгазын агр-
отехниказын каржыны-биле үрөзүнүн
фактылар бар болуп турары-биле тай-
ылдырып болур. Ол фактыларын СЭКП
обому болгаш облустук илереткен.

Кукуруза тарылгазынын планын район-
бүрүзүгө чүгө дөргө-уланчаа арга-
биле күсүсиди болуп турар арганы бар
турда-да чакы районнара кукуруза тар-
ылгазын баштайгы хүннеринде ате-
лөш-ле СЭКП ТК-ның болгаш чазактын
кукуруза тарылгазын дугайында ай-
тышкынынын каржыны-биле үрөп тур-
ар. Улут-Хем районун колхозтарына 66
гектарын, Сүт-Хем районун колхозтары-
га 15 гектарын дөргө-уланчаа эвес
арга-биле тараан. Ол районнарын удур-
туучулары дөргө-уланчаа тарылгага
бар турар тускай болгаш таарыштырган
сеякаларын бедик бүдүрүлгүгө ажы-
лаарын хандырар кемчелерин аларын
орунга тарылганын агротехниказын үрө-
зүнүн орунга киргенер.

Ол шын эвес практиканы шыңгызын-
биле буруу шаап көрө херек. Партиянын
областың медеди болза, колхозтарга бол-
гаш совхозтарга кукуруза тарылгазын бедик
агротехникти деңизерге, дөргө-улан-
чаа арга-биле чорудары дөш СЭКП
райкомнарын бирги секретарылар доу
харымсалгалыг болуп дугайын сагындыр-
ган. Кукуруза, картофель болгаш ногаа-
лар тарылганын чорудуп турар бо хүн-
нерде райкомнарын секретарылар болгаш
райтүскамнарын даргалары, партия, со-
веттик удурут активтери, көдөз ажыл-
агыйнын тускай эртемчилери боттары-
биле тарылга шөлдөргө барып, ол кул-
тураларын тарылгазын планын колхоз
болгаш совхоз бүрүзүгө чүгө дөргө-улан-
чаа болгаш дөргө-уланчаа арга-биле ха-
жы чөк күсүсиди хандырар хуузалар
лигер. Кукуруза тарылгазын агротех-
никазын үрөзүшкенин ол дөргө иле-
редир, а оларын үрөкчилерин шыңгы
көөр ужурул.

Кукуруза тарылгазын аң ыска хуу-
саа, бедик агротехникти деңизерге чорудар
Губанын таракчыларын алдарыг
херээ. Чакы тарылганын бо харымсал-
галыг үсүнде механизаторларын болгаш
колхозчуларын ортузунга масса-полити-
ка ажылды калбартып партия, совет ор-
ганизацияларын сонгаралатынас соруга-
зын болур. Хакас областың ажылчы чон-
нары-биле социалистик чарышка алган
хуузаларын чедишкенин күсүсиди
дөш социалистик чарышты калбартып-
шаан, оң-биле бистин Төрөн чуртувус-
туң күчү-шылдын быжылгаарына болу-
вустун салымшынымысты киирер хү-
лээлгелин бис.

Франциянын социалистик партиясынын төлөөлөрүнүн Москвадан чаныпканы

Совет Эвилелинин Коммунист партия-
сынын Төп Комитетинин чалаанын дү-
гаар Франциянын социалистик партия-
нын он ийн удурут ажылдакчылары со-
ставтыг төлөөлери Совет Эвилелин он
беш хүннерин дүргүзүндө аалап чоран.
Төлөөлөр ол партиянын чингине сек-
ретары Пьер Коммен баштап чоран.

Май 14-түн эртенде француз аалчы-
лар Төрөн чуртунче чаныпкан. Внуково
аэродромунда төлөөлөрүн кижигүнерин
үдери-биле СЭКП ТК-ның секретары
Д. Т. Шенников, Е. А. Фурцева, СЭКП
МК-ның секретары И. В. Капионов,

ажылчы чоннар депутаттарынын Москва
хоорай Советинин күссуулууну даргазы
Н. И. Бобровников болгаш оон-даа эске-
лер чедип келгенер.

Самолет ужун үеринин мурунда СЭКП
ТК-ның секретары Д. Т. Шенников биле
Пьер Коммен аэродромга чугаалар солгун-
кан.

Төлөөлөрүн кижигүнери үдөкчилер-
биле хол тутуп меделешкен, самолечке
көдүрүп үнгөн. Француз аалчыларын
олурупкан самолечке агаарже көдүрүп үн-
геш, Парижге уландыр чорупкан.

Франциянын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы дээрги Ги Молени база Франциянын Даштыкы Херектер Министри дээрги Кристиан Пинону Н. А. Булганиннын ХҮЛЭЭП АЛГАНЫ

1956 чылдын май 15-те ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булганин Франциянын Министрлер Чөвүлелинин Даргазы дээрги Ги Моллени болгаш Франциянын Даштыкы Херектер Министри дээрги Кристиан Пинону хүлээп алган.

Дээрги Ги Моллени болгаш дээрги Кристиан Пинону: Франциянын ССРЭ-де он-
за болгаш Бүрүн эргелиг Элчини дээрги М. Дежан, Франциянын Даштыкы Херектер
Министрлер Чөвүлелинин Чингине секретары дээрги Г. Массигли, Министрлер Чөвүлели-
нин Даргазынын Кабинетинин Директору дээрги Ж. Бриан, Даштыкы Херектер Ми-
нистриянын Кабинетинин Директору дээрги Ш. Бошар, Франциянын ССРЭ-де Элчин
черинин Бүрүн эргелиг министр Чөвүлелинин Дээрги Ж. М. Суту, Франциянын
ССРЭ-де шериг, шериг-далай болгаш шериг-агаар атташкан генерал Ж. Витан-Браде
олар үдөп чораннар.

Беседага ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Бирги Орадакчызы
болгаш ССРЭ-нин Даштыкы Херектер Министри В. М. Молотов киришкен.

Хүлээп алышканы: ССРЭ-нин Даштыкы Херектер Министринин Орадакчызы
Н. Т. Федоренко, ССРЭ-нин Францияда онза болгаш Бүрүн эргелиг Элчини С. А. Ви-
ноградов, ССРЭ-нин ДХМ-нин Бирги Европа кылдынын эргелекчи А. А. Арутю-
нян, ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын Протокол начальниги Е. А.
Тарабин олар келгенер.

Француз чазактын Баштыны Ги Молленин болгаш Даштыкы Херектер Министри Кристиан Пинону Москвада чедип келгени

Француз Республикасынын Министрлер
Чөвүлелинин Даргазы Ги Молле, Даштыкы
Херектер Министри Кристиан Пино, олар-
нын үдөп чоруп кижилер — Даштыкы Хе-
ректер Министрвоууну Чингине сек-
ретары Рене Массигли, Министрлер Чөвүлели-
нин Даргазынын Кабинетинин Директо-
ру Жорж Бриан, Даштыкы Херектер Ми-
нистриянын Кабинетинин Директору Шарль
Бошар, Даштыкы Херектер Министрвоу-
уну Информация болгаш Парлаага Кыл-
дынын эргелекчи Пьер Баралик бол-
гаш эскелер-даа Совет чазактын чала-
нын дугулар май 15-те Москвада чедип
келгенер. Франциянын чазак төлөөлөрү-
биле калы француз журналистерин улуг
бөлүгү Москвада чедип келген.

ССРЭ-нин Француз Республикада онза
болгаш Бүрүн эргелиг Элчини С. А. Ви-
ноградов Москвада база чедип келген.

Совет күрүненин удурутчулары, ди-
пломаттыг төлөө черлеринин баштынары,
журналистер 17 шак турда Внуково аэро-
дромунга чедип келгенер. Француз Рес-
публиканын болгаш Совет Эвилелинин кү-
рүнө туктары аэропорттун бажынын ши-
мен кааптан, чакы салгыныг енискин
турган. Франциянын Министрлер Чөвүлели-
нин Даргазы Ги Моллени болгаш Даш-
тыкы Херектер Министри Кристиан Пино-
ну уткууру-биле ССРЭ-нин Министрлер
Чөвүлелинин Даргазы Н. А. Булганин,
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Дарга-
зынын Бирги Орадакчызы Л. М. Каганович,
В. М. Молотов, М. Г. Первухин,
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Дарга-
зынын Орадакчызы В. А. Бученко,
В. В. Маджиди, ССРЭ-нин Министрлер
В. Г. Бакеев, В. П. Елютин, Н. П. Ду-
хов, Н. Г. Кабанов, М. А. Лесечко, Н. И.
Миротворцев, Б. Л. Петухов, ужал-
дуң Бол маршалы П. Ф. Ягларев, Ужал-
дуң маршалы С. Ф. Жаворонков,
Армия генералы И. А. Серов, СЭТА-нын
харымсалгалыг удурутчузу Н. Г. Паль-
гунов, ССРЭ-нин Даштыкы Хе-

ректер Министринин орадакчызы Н. Т.
Федоренко, ажылчы чоннар депутаттары-
нын Москва хоорай Советинин күссуулу-
ну Даргазы Н. И. Бобровников, ВПС-
тин Секретары Н. В. Попова, ССРЭ-нин
Даштыкы Херектер Министрвоууну
Коллегия кижигүлү Л. Ф. Ильичев, ССРЭ-
нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазынын
Протокол начальниги Е. А. Тарабин,
ССРЭ-нин Даштыкы Херектер Министрвоу-
уну кылдынын эргелекчилери А. А. Арутю-
нян болгаш Ф. Ф. Молочков,
Москва хоорайнын коменданты генерал-
майор И. С. Колесников олар Внуково аэро-
дромунга чедип келгенер.

Ги Моллени болгаш Кристиан Пинону
Француз Республиканын ССРЭ-де онза
болгаш Бүрүн эргелиг Элчини Морис Де-
жан, элчин черинин ажилдакчылары, Мос-
квада туруп турар дипломаттыг төлөө че-
леринин баштынары база уткааннар.

17 шак 27 минута. Келген самолет аэро-
порттун бажынын чогунга хонуп-
кан. Француз чазактын баштыны Ги Мол-
ле, Франциянын Даштыкы Херектер Мини-
стри Кристиан Пино болгаш оларын үдөп
чоруп кижилер самолеттан үнүп келген-
ер.

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин
Даргазы Н. А. Булганин Француз чазак-
тын баштыныга болгаш Франциянын
Даштыкы Херектер Министрияга ийги
байыр чедирип, меделешкен.

Француз республиканын болгаш Совет
Эвилелинин күрүнө гимнлерин ырлап
күсүткен. Ги Молле болгаш Н. А. Бул-
ганин хүндүлүг таанымын баары-биле
эргеленер. Ги Молле микрофонга чедип
келеш, моон ааанда меделели кылган:

«Мени болгаш Даштыкы херектер ми-
нистри мөн аянуу Кристиан Пинону
эргелен чалааны дөш өөрүп четиришкенин
болумуну хуудан болгаш Франциянын
чазактын өмүзөзүндө хамыктын мур-
пунда Совет чазакка илергелээр ужу-
рум.

Кызылдың тудугулары күрүнөге чегдирип турар

Ажыл хүнү доозулган соонда Кызыл-
дың көдөз ажыл-агый техникумууну улуг
залынга хоорайнын тудугулары чыгып
келген. Күрүнө чөшкенин үдүргөн ху-
гайында чазактын дыңдамын дашчылар,
штукатурщиктер, бызаччылар, чазаныч-
чылар болгаш эске-даа профессионалы кижилери
улуг кичеңгелгил дыңдааннар.

Митинг эгелен. Бир дугаарында даш-
чы Пузанов сөс алган. Хоочун дашчы-
нын патриотчу сөстөрүн тудугулар улуг
соуруга-биле дыңдааннар. Оң чуга-
лааны болза:

— Бодумун айда алыр ажымын
күрүнени чаз чөшкенинге улуг өөрүш-
кү-биле бижидер мен. Чурттуң кайтамчык
улуг байлаан совет күрүнө бистин улус-
тарымын материалдыг чазай байдалын
экижидеринче уландырган. Мен бүгү
совет кижилер ышмак чедимчел болгаш
аас-кежиктиг чурттап турар мен. Ол болза
коммунист партиянын болгаш совет
чазактын авыралы. Мен ам удаас күрү-
неден пенсия алыр мен, ынчангаш мөөн
кыраан назымын улам аас-кежиктиг
апаар. Чөшкениге бижиктеш күрүнөге
мөөн бодумун амыдыралымын экижиде-
ринин херөөнө дузалажыр мен.

Прораб эш Трейниц чугаалааны болза,
— Бистер, эңгекчилер, маңа чүве чуга-
лаааа! эштерин саңалын ийи-биле дет-
кип, кижиги бүрүзү-ле айнып ажыл төлө-
вирин бижидерин шийтирелин. Бо са-
лымшынымыс алдыгы беш чылдын
улуг ажылдарын боттандырыныга дуза
болуптур билип турар бис, эштер.

Оң соонда бригадир эш Калзан сөс ал-
ган турары эки. Бистин күш-ажылымыска
бүгү-ле таарымчалыг байдалдарын тургу-
сан. Бригаданын кижигүнери, бистер, кижиги
бүрүзү-ле айнып ажыл төлөвирин бижидер
бис.

Митингке механик комсомолчу эш Ру-
данов, десятник эш Байыр-оол болгаш эске-
лер-даа санал берип чүве чугаалаа.
Митинги соонда бижидишкени эгелен. Эп-
текти эш Рышкенич 1200 рубльди, элект-
росварщик эш Прохоров — 1000 рубльди
бижиткен. Штукатуржу эш Оленина,
ажылчын эш Монгуш болгаш эске-лер-даа
айнып шалымын бижиткен. Баштайгы
шакта беш чүс ажыл кижиги бижиткен.
Бижидиле тудугуларын коллективинде
үргүзүлүшкөн.

Патриотчу көдүрүлүшкүн

САМАГАЛАА. (Телефон-биле). Тес-Хем
районун Калинин атыг колхозунун төп
стурунун чуртакчылары май 14-түн
кежээгинде 6 шакта чангыс черге чыл-
ды берген турганнар.

ССРЭ-нин улус ажыл-агыйын көгжүдө-
рийн чаз Күрүнө чөшкенин үдүргөн
дугайында медеи олар радио дамчы-
тыр дыңдаан дөргө-уланчаа, аңаа харымы
кылды бижидишкенин чылдык болуп
турар чангыс дугаар эгелер бергенер.

Колхозтун партия организациясынын
секретары эш Кеский-оол сөс алган: —
Бистин партиямыстык политиказын-биле
чонун күзели чангыс ай тууш харыла-
алымы. Партия чонун чазай амыдыра-
лынын дугайында доктаамал сагыш са-
лым турар, а чон партиянын догандыр
сырып каттышкан. Күрүненин үдүргөн
турар чаз чөшкенин улус ажыл-агыйын
улам ийги көгжүдөринге дузалаар. Кү-
рүнө чөшкенин оон ынай облигация
туукучуларын улуг оруганы берип
турар. Чижээ, мен бодум моон муруну
чарымында хүннерде 250 рубльди ойнаш-
кынын тиражтарында ийиш алдым.

Күрүнө чөшкенин дөргө, бодувустун
херексиди-тир. Аңаа мурунундагы чан-
чы ышмак чангыс эш-сеткилдиг кир-
жип, артыкшылыг херексиди-тир.

бөргөзүлгө, а мен бодум 500 рубльдин
облигацияларын туза садып алыш—дөш.

Эш Кеский-оолдун ол чугаалаан бүгү
колхозчулар дөргө. Тудуг бригадир эш
Алма база-ла 500 рубльдин облигация-
ларын туза садып ап тура,—тайбын турту-
гушкунуну улуг херөөнө бодумун
салымшынымын бердим. Чүгө оон-биле
кызымдаратымас мен. Бодум колхозтун
тудуг бригаданын эки удуруттушаа,
ажыл норманын үргүчү ажыр күсүсиди
мен—деп, ол чугаалаан.

Сталин атыг колхозтун колхозчулары
баштайгы хүнде 20310 рубльдин облига-
цияларын бижидип, боттарынын полити-
кти ийишпей көргүсөнер.

Сурагыл малчын эш Соля Даваа 500
рубльдин облигацияларын туза садып ал-
ган. Оң чугаалааны болза: — Бистер
партиянын XX съездинин шийтирелерин
амыдыралга чедишкенин күсүсиди
дөш дежесинде турар бис. Ынчангаш
алдыгы беш чыл планынын бирги чыл-
дында улус ажыл-агыйын акшалаанды-
рына бодувустун артыкшылыг херексиди-
терини күрүнөге бөри өөрүчүгү-дүр.

Шак ынды патриотчу көдүрүлүштө
райондун дежесинде бүгү-ле черлерге
болтузун.

Бүрүнүн чаз чөшкенин үнени-биле холбаштыр Кызыл АТК-ынга болган
жигер бистин күрүнө чөшкенин хуузалыг дугайын чугаалап, олар
экижидеринге бараан болуп дөргө айтып турган.

Ажылчы чоннарын негелде-херексиди дугайында сагыш салып турары
чөшкениге бир айнып ажыл бижидил деп чозаачы В. В. Ольховик чугаалаан.

Чурунта: АТК-нын которазында митингдин болуп турары. Оң таламында

митинг улуг патриотчу көдүрүлүштө эргелен. Митингте чүве чугаалаан ки-
жигер бистин күрүнө чөшкенин хуузалыг дугайын чугаалап, олар
экижидеринге бараан болуп дөргө айтып турган.

Ажылчы чоннарын негелде-херексиди дугайында сагыш салып турары
чөшкениге бир айнып ажыл бижидил деп чозаачы В. В. Ольховик чугаалаан.

Чурунта: АТК-нын которазында митингдин болуп турары. Оң таламында

митинг улуг патриотчу көдүрүлүштө эргелен. Митингте чүве чугаалаан ки-
жигер бистин күрүнө чөшкенин хуузалыг дугайын чугаалап, олар
экижидеринге бараан болуп дөргө айтып турган.

Ажылчы чоннарын негелде-херексиди дугайында сагыш салып турары
чөшкениге бир айнып ажыл бижидил деп чозаачы В. В. Ольховик чугаалаан.

Чурунта: АТК-нын которазында митингдин болуп турары. Оң таламында

митинг улуг патриотчу көдүрүлүштө эргелен. Митингте чүве чугаалаан ки-
жигер бистин күрүнө чөшкенин хуузалыг дугайын чугаалап, олар
экижидеринге бараан болуп дөргө айтып турган.

Ажылчы чоннарын негелде-херексиди дугайында сагыш салып турары
чөшкениге бир айнып ажыл бижидил деп чозаачы В. В. Ольховик чугаалаан.

ССРЭ-ний улус ажыл-агыйн хөгжүдөрүнүн 1956 чылдагы Күрүне чээшкенинге бижидишкенин чорударына профэвилел организацияларының киржилгезинин дугайында

Совет улус Коммунист партияның ууртгалымы-биле улус ажыл-агыйның чаа күчүгүдүрүшкүгүн, аар уаг-туртуну улам ыңайтып хөгжүдөлгө болгон агаз үндөлдөшкөндө ажыл-агыйның, чини болгон агаз-чөм үлгүлүгүн, чини болгон агаз-чөм үлгүлүгүн чедип алган. Ажыл-агый болгон култура турту-туртуушунга шылгарангай чедипкини-терин чедип алган, Совет Эвилели социализмден коммунизмге чоорту шилчигенин оруу-биле бурунгаар чаа улуг башкыны кылган.

Чурутун бүдүрүшкү күштерин дыка улау-биле көдүрүш, улус ажыл-агыйның бүтү алырларын улам ыңай хөгжүдөлгө, бистин Төрөөн чуртувустун күчүгүн улам быжыгалаарын, ажылчы чоннарның чаагай чорудун болгон културалын бедир-терин көрүп турар Совет Эвилелин Коммунист партияның XX съездинин төгүтүгү шийитилерин бистин чуртувустун ажылчы чоннары патриоттук чоругаралдыг сеткил сатыжы-биле утаан.

Адыгы беш чыл планынын талазы-биле партияның XX съездинин Директивалары улетирүп продукцияның хем-чөөлүн дыка улагытарын, национал орулганын улам ыңай өстүрерин, ажылчыларын болгон албан-хаакчыларын боттук ажыл төлөвирин болгон колхозчуларын натур орулгаларын көдүрүшкүгүн көрүп турар.

Беш чыл планын амыдыралга боттандырып ССРЭ-нин кол экономикалык орулгаларын — чонун кижи бүрүгүнө продукция бүдүрүшкү талазы-биле эң сайырангай капиталыг чурттарын төгүтүгү кыска хуусаада чедер болгон өртөр орулгаларын шийитилеринге чүгүлэ үе чаа болур.

Ажылчы чоннарның амыдырал деңгелин улам ыңай бедир болгон күш-ажылчы байдалын улам өжидер талазы-биле партияның болгон чазактын айтылган чүгүлэ хемчеглерин: ажылдап чыгарып куду төлөвиринг боттандырып ажыл төлөвирин бедир дугайын, алды-чы беш чылдың дүгүзүндө чедип шийитилген ажыл хуунуңа, а хөмүр даш болгон даш руда улетирүшкүгүн чедип шийитилген ажылдап турар кол профессиянын ажылчыларынга, а ол ышкаш элэди уругларга — 6 шайгы ажыл хуунуңа шийитилген дугайын, пенсия хандыргаларын херөөн өнөөлүн-биле өжидер дугайын бистин улус ижин-биле чүдүдүгүн утаан.

ВЦСПС-ТИН ПРЕЗИДИУМУ.

Колхоз яслинине дузаламчы

Чөөн-Хемчик районун саң килдинин коллектив Шени сумда «Большевик» колхозту 1952 чылда шее алган, агаз боттук дузаламчыны көргүзүп келген.

Чокта чаа саң килдинин коллектив колхозтун яслинине хергелээр саваларын болгон еске-даа херекселдерин дузалаан. Оларның аразында 30 шаажан тавак, 30

шопулак, 25 шид стакан болгон оон-даа еске чүдүлүр бар. Ол белектерин өртөз нийтин-биле 600 рубль болгон.

Колхозчу иелер болгон яслиде ажылдап туралар районун саң килдинин ажылдакчыларынга өртүп чегиренни илереткенер.

А. ТАМБЫ-СЮРЮН.

Запорожье. Хоорай чоогунда Сталин аттыг колхозтун чымыкылары 1.200 дербелчин метр черин ээлеп турар. Бо чымыкыногаачылар дербелчин метр чер бүдүрүшкенде 12 килограмм огуретти болгон 15 килограмм помидору алырын шийитирээ.

Чурукта: зеночу Н. Григоренко-нун огуреттерин ажаап ап турары.

СЭТА-нын фотохроникасы.

Колхоз яслилери

Чаа-Хал районун колхозтарында уруглар яслилерин чаксы таралга үезинде тургузууда. Ол чорук колхоз бүдүрүшкүгүн хергелөөрүн калбаа-биле килдириштеринге улуг дузаламчы болуп турар.

Млангын «Тилеке» колхозтун даргазы эң Баваа-Сарыг уруглар яслинин хандыргаларын дыка кичөөтөй салып турар.

Ол ышкаш Молотов аттыг, Сталин аттыг колхозтарын баштаар чедер, партия организациялары яслилер органиастаар талазы-биле база эңи ажылдаанар.

Т. ОПУШТАЙ.

ОБЛАСТЫН КОЛХОЗТАРЫНДА ЧАСНЫ ТАРЫЛГАН ЧОРУ ТУРАРЫНЫН МЭДЗЭС

(1956 чылдың май 15-те).

Районнар аттары	Часын чажып турар бүгү култураларын куусеткени (хуу-биле)	Оон иштинде тараа култураларын куусеткени (хуу-биле)
Бий-Хем	97,0	108,9
Тес-Хем	96,6	111,2
Сүт-Хал	92,5	102,5
Чаа-Хал	91,9	103,8
Талды	91,8	102,7
Чөөн-Хемчик	89,8	109,1
Варыан-Хемчик	89,3	110,1
Эрзин	88,6	109,7
Каа-Хем	82,7	95,9
Узуг-Хем	77,5	111,0
Току	77,5	87,9
Өвүр	68,0	91,1
Бай-Тайга	65,1	85,9
Кызыл	52,0	96,5

КУШ-АЖЫЛЧЫ РУБЛИВИСТИ КУРҮНЕГЕ ЧЕГДИРИП ТУР БИС

Чонауд бедик көдүрүшкүгү

Май 14-те, Кызылдың дааранылга комбинатынын ажылчын, албан-хаакчылары 6 шак четпейн турда радио дыннары-биле кызыл-булуңга чыгып келгенер. Москва шакы-биле 2 шакты ката бөргө кижи бүрүзү кичөөтөйи мнаар утаан дугайында ССРЭ-нин улус ажыл-агыйн хөгжүдөрүн Күрүне чээшкенин үндүрү дугайында ССР Эвилелин Министрлер Чөвүлелин доктаалын дыннаан сөөлдө, партия организациянын секретары эш Сербанская — бистер, совет кижилер кайтамчыктыг чаагай үеде чурттаар аас-кежиктиг болгон бис. СЭКП-нин XX съездинин төгүтүгү шийитилерин амыдыралга боттандырып турарынын фактыларын шүтүтүс билер бис — даш митингини ажиткан.

СЭКП-нин Кызыл хоорай комитетинин хергелөөр ортузунга ажыл чорудар килдинин өргөкелчии эш Бочкова Күрүне чээшкенин ужуру-дузанын дугайында илеткел кылган.

Дайынның кадыг-берге үелеринде маалымдыг совет кижилер Төрөөн чуртун камгалаарына чээшкенин каш улаа чедипкиниг өртүрүп, дайын сөөлүндө улус ажыл-агыйн катап тургузарынын болгон хөгжүдөрүн чээшкенин чангыс эш-сеткилдиг бижидер келген бис. Дайынның хуунеринде дайынга тур эжеткен району аар-бергени чурттап өртөт.

Шын билишкенин демдээ

ТУРАН. (Телефон-биле). Туранын орук ажылдагынын уластугун ажылчыларын күрүне чээшкенин боттарынын артыкшылыг хергелөөрүн чангыс эш-сеткилдиг берип турар.

Майның 14-түн келээзинде, 6-дан 7 шакка чедир 12 муң рубль түнүг облигацияны олар бижиткенер.

Ажылчын эш Айтев бодунун күрүнегине 690 рубль чедирген. Оон чуттаалааны болза: — Мээң ол артыкшылдыг хергем бистин социалист ажыл-агыйыны ашкандыгында салымшын болурун эңи билер мен. Чаа беш чыл планын чедипкиниг күстегинин тудум-на, бистин материалдыг болгон културалыг амыдыралымыс улам-на чаагайгыр.

Эрзинчилерин салышкыны

ЭРЗИН. (Телефон-биле). Эрзин районун албан чедеринин ажылчын, албан хаакчылар болгон колхозчу ажыл-ишчилери чаа үнгөн Күрүне чээшкенин боттарынын артыкшылдыг хергелөөрүн берип туралар.

Район эмнелгезинин улуг эмчии эш Баранова коллективтин ажилдакчыларын ортузунга чээшкенин бижидипкиниг эңи органиастаашаан, боду айла 1400 рубль шалынның турган, 2000 рубль «Төрөөн чуртунунга ажыл-агыйн хөгжүдөлгө хууда салымшын болу» даш бижиткен.

«Чаа орук» колхозтун хойжуу эш Тамы-Сюрюн «адыгы беш чыл планын ку-

кен мен. Делегейин кадыг-даа булунуңа дайынның шак ыдыг бергелери моон солгаар таварышпас деп чүгөтө бөгүн бүдүрөөр мен. Коммунист партиянын, Совет чазактын совет кижилер дугайында кайтамчыктыг сатыш човашкынынга ханы болдуруп, айда алыр шалынның хемчөөлү-биле чээшкениг бижидеринче эш-өөрүмү кыйтырдым, а ботум база бугун айда тывар ажымга бижидер мен — деп, даараныкчы эш Морозова чуттаалаан.

Дааранылга комбинатынын ажилдакчыны пенсионер эш Иванова, — назылап кырымын-даа, күрүнегени берип турганы 150 рубль пенсия ам чаа Хойду төлөвирин бугулар ийи — түн катап өзөр, ол мени сатыш-сеткилдиг ханындын өрткөн. Партияга, чазакка өртүп чегиренни илередип, чаа чээшкенин айда алыр шалыннга болгон 150 рубль пенсияга бижидер мен — деп чуттаалаан.

Пенсионер эш Мокшия, Эрзин райондан хеп бижарына өөренип келген эш Байрмаа олар облигацияларын элөөн хеп түгөтүлө садып алганар. Сес алган өлө-даа эштер айда алыр ажын чангыс эш-сеткилдиг бижидерин хүлээлгүлөш, чээшкениг бижидилгени улуг көдүрүшкүгү-биле эгелөөн. Бир дугарында эш Морозова чээшкениг ат салган.

Бий-Хем районун коллективинин ажылчын, албан хаакчылары күрүне чээшкенин бижидипкиниг хергелөөр сору килдишкениг килдишкенер. Олар баштайгы хүнде-ле 35 муң рубльдин облигацияларын бижиткен.

Райпо ажылчын, инавали эш Дмитриев чээшкенин бижидипкиниг килдишкенин, 100 рубльдин облигацияны туду ап тура, мында деп чуттаалаан: — Күрүнегени бистин чегдирген хергемис кайнаар барып турарын эңи билер мен. Ол хергелөөр улус ажыл-агыйн ашкандыгында килдишкенер. Ичаварга улус ажыл-агыйн эңи хөгжөөн тудум-на, бистин төрөөн чуртувус улам-на күчү-шылдыг апаар.

седр даш бот совет улустун патриоттук көдүрүшкүгүн дегип, бо рубльди күрүнегеге чедирей» даш, 500 рубльдин облигацияларын туду садып алган.

«Кызыл сымды» колхозтун даргазы эш Борбак-оол бүгү колхозчуларын Күрүне чээшкенин бижидипкиниг хергелөөр улагерин органиастаашаан, боду 1200 рубльдин облигацияларын алырын аазаан, а 600 рубльдин облигацияларын туду садып алган. Колхозчу Сазаа 350 рубльдин облигацияларын садып алган.

Күрүне чээшкенин бижидипкиниг районда иштени-биле чедипкиниг чоруп турар.

Экзаменнерге уткуштур

Эрзин районун Нарын чеди чыл шко-лазынын башкылар чөвүлели экзаменнерге белеткелдиг дугайын чуттаалаан. Школага каттапашкынынын дөртүк уа-дунун эгизин бөр чорудуп турар. Дөртүк класстын башкызы К. Доржу арифметика, төрөөн дыл өртөмөринин каттапашкынын үргүлчү чорудуп турарынын улагерин башкылар чөвүлелиге чуттаалаан. Ол ышкаш үстүк класстарын математика башкызы эш Литвинов, төрөөн дыл башкызы эш Муйнуз каттапашкыныг көргүзүлгө материалдарын чедипкиниг ажитлап турар. Олар ишти, дончулалдыг лекцияларын, немедде килөөлөрүн, практикумдарын чорудуп турар.

Школаларын бүтү класстарын башкылар кошкак өөрелдигиг школалар-биле тускай ажилдагы чорудуп, берге айтырларын тайылбырлап, башкыга онаалгаларын күтсөдөгенин негелдөөн күштедирип турар.

Бир-ле дугарыга экзамен тулар дөртүк класстыларже кичөөтөйи күштедирген. Дөртүк класстарын башкылары өөреникчилерге экзаменниг чуртуну таныштырып, экзаменге белеткел үезинде үе шакты чеп ажыгалаарын, ылангы хун чуртуну шын сатыгынынга хамарышкан белекелерин чуртуктаан.

Берге темаларын болгон бодутерин өөреникчилер боттары каттышкан күш-биле каттапашкан даш оларын 3—4 кижилер үсүлөөн кичөөлөдир турар.

Оон адыга экзаменнерге белеткел дугайында айтырарын ада-ле хуураалга база чуттаалаан. Экзаменге белеткел талазы-биле шеколага комсомол организацияны күженишкениг ажитлап турар. Пионер организацияны база чутула хемчеглерин ап турар.

К. НУРЗАТ.

Заочниктерни хүлээп алырынга белеткел

Кызылдың педагогика институту заочник-студенттерин хүлээп алырынга белеткенип турар. Институттун чөвүлели чайгы сессияны чорударынын планын ажитлап кылган, мергеладиг башкыларын шилдөө. Педагогиканын дөди өөрелдиге чедеринин студенттерин хергелөөр программаларын болгон контроль ажылдарын чыгып өжөөлөөн.

Заочниктерин кичөөдөр болгон чурттаар оран-башкыларын хоорайнын улус өөрелдигенин кидди тускайлаан.

Педагогика институтунун бири болгон ийги курстарына хүлээп алышкыны бо чылын бир дугар чорудар.

Бүтү-ниги ортумак өөрелдигени чорудары-биле холбатшр 8—10 класстарга башкылар белеткээр дугайында айтыр чилин-биле тургустунуп келген. Ону барымдалаап педагогика институтунун үшү курсуна кирерде башкы институтун доосаларынын экзамен дузарын РСФСР-нин Чырыдышкыны министрствоз күш чок болдурган. Ол чорук башкыларын заочник өөрелдиге улам хөй-биле хандыраар арганы бөр.

А. МЕТЛЯЕВА.

Социалист лагерин быжыгалаарынын күчүлүг фактору

Дайын сөөлүндөгү үеде улустар аразын хөгжүдөлгө, социализмни тургустуу бижыгалаарынын талазыне үндөөн өсөөдөгөргө болузаан. СЭКП-нин XX съездинин айтылган бугулар алды-чы, бистин ревиштин кол демдээ болза чангыс социализмни чуртун хемчөөлөдөгү үнгөни болгон оон делегей системасы боду берген, ыңаарга капиталым бүгү делегейге төгүдүгү ол чорудулага шалынтыктар харык чок апарган болуп турар.

Совет Эвилелин болгон Кыдат Улус Республикага баштаган социалист куртулаларын лагери * быжыккан болгон улустарын амыдыралына, улустар аразын харылааларынын хөгжүдөлгөне улуг саваларын чедип турар күчүлүг күш болу берген.

Социализмни лагеринин дайын турар экономикаг үнгөни сууру чыл келгө тудум-на өртү, улам-на быжык болуп бар чылдар. Бир эвес, делегейин ийги дайынның бүдүзүндө социалист системаны чурттары делегейин улетирүп продукциянын 7 хууну бүдүрүп улагыт турган болза, ам делегейин улетирүп бүдүрүлгөндө оларын үзү 30 хуу чыгап турар.

Социализм лагеринин чурттарында экономикаг дүгөн өздөгө — ол дөргө таварылга эвес, а хойлу бугулар болуп ужурут чоруп-тур, ол, калдыг-бир түр байдалга-биле эвес, а доктаамал хөдөлүп турар факторлар-биле тайылбырла-тынар. Социалист күрүлелерин чедипкиниери болза, буржуазияг тургузган болгон капиталист бүдүрүлгө харылааларында үндөөн бөү-биле ыла-галып турар, чаа нийтелел тургузууну, чаа бүдүрүлгө харылааларынын оларда тургустууларынын түнелди-дир.

1. Социализм лагеринин чурттарынын улус ажыл-агыйн көдүрүшкүгүн тергип чүгүлэ ролу ол чурттарынын бот-боттарынын аразында быжыг экономикаг харылаалары, ажыл-агыйн амыдыралын азын-бүрү алдыралында оларын бот-ботуна дузалажылаан база кады ажылдажылаан ойноп турар.

Кады ажылдажылаан болза, делегейин бүгү социалист системанын быжыгалаарынын күчүлүг фактору болур. Ол кады ажылдажылаан быжыг үндөөн-турга — элс сорулгаларын болгон өртө-ажыктарын нийтелине, кайы-даа талааларын деп өртөгөринин болгон бот-ботуна ажыктыг болурун, чурттарынын национал хамарышпас чорун болгон күрүлэ талазы-биле деп өртөгүн хуудулаарын, илтиги херектерге холгаралаа-мынның принциптеринге болгон еске-даа чүдүлгө тургустунган болгон хажык чок калбарып турар. Ол кады ажылдажылаан фундаментин болза, нийтелине бүдүрүлгөсүн социалист аргам болгон улустар аразына күш-ажыл хуула-лазынын чаа, социалист характер болуп турар.

Социализм лагеринин күрүлелеринин найырадыг ажыл-агыйн харылаалары оларын байымын-даа бүдүрүлгө болгон чиг-эт кулавырларын рационалдыг ажитлаарына, оларга улус ажыл-агыйн кыл-кол адыраларын, бирги өөлгөчү аар улетирүп дүгөн хөгжүдөрүн, оларын улустарын амыдыралын материалдыг болгон културалыг деңгелин хажык чок көдүрүшкүгүн дөгүн болуп турар. Улустар аразына күш-ажылды социалист хуулаады-биле дүгүнүп турар сырын кады ажылдажылаан болгон бот-ботуна дузалажыла социалист чурттарынын нийтелине бүдүрүлгөсүн специализаастарына болгон кооперастарына дөдөм орутарын ажитып турар. Ол чорук улус демократиянын чурттарына улуг улау-дуузыг болуп турар. Капиталист делегейге улаураалыштыр кара-чааскан туруп турган Совет Эвилелин бодунун үезинде оу ыдыр ужурга таваржып турганын ышкаш, аар улетирүп бүтүл-гө алдыраларын мыааыла албан хөгжүдөр ам ол чурттарынын байымын-даа чутула эвес болуп турар. Амгы үеде Европада кайы-даа улус-демократияг күрүне ССРЭ-нин болгон бүгү социалист лагеринин эконо-миктиг күчүгүнө даянган, ботунда өн-гө таарымчалыг байдалар бар болуп турар индустриянын ыдыг адыралын хөгжүдөлгө болгон продукциянын ыдыг хөй-үрү.

Кады ажылдажылаан болза, делегейин бүгү социалист системанын быжыгалаарынын күчүлүг фактору болур. Ол кады ажылдажылаан быжыг үндөөн-турга — элс сорулгаларын болгон өртө-ажыктарын нийтелине, кайы-даа талааларын деп өртөгөринин болгон бот-ботуна ажыктыг болурун, чурттарынын национал хамарышпас чорун болгон күрүлэ талазы-биле деп өртөгүн хуудулаарын, илтиги херектерге холгаралаа-мынның принциптеринге болгон еске-даа чүдүлгө тургустунган болгон хажык чок калбарып турар. Ол кады ажылдажылаан фундаментин болза, нийтелине бүдүрүлгөсүн социалист аргам болгон улустар аразына күш-ажыл хуула-лазынын чаа, социалист характер болуп турар.

Социалист күрүлелер улус ажыл-агыйнын планынын бот-боттарынын аразында дүгүнүп алырын, бүдүрүлгө органиастаарынын талазы-биле чутула хемчеглерин кады ажитлап кылгырынын аргам-биле боттарынын материалдыг кулавырларын бодамчалыг ажитлап туралар чедип ап туралар. Олар боттарынын хөдөлүшкүгүн дүгүнүп сорулгалары-биле ыдыр турар чурттарынын деп өртөгүн болуп чорутуу эгелерин ажитлап турар. Бот ботуна экономикаг дузалажылаан чөвүлелин органиастаашаанар.

Бот-ботуна азын-бүрү талазыг дузаламчы хөгжүдөрүн баш улау айттып турар, үр хуусаалыг экономикаг дугурулаа-ларын социалист системанын чурттарынын аразында чарган. Социалист чурттарынын улус ажыл-агыйн хөгжүдөлгө перспективалыг планынын күтсө-лөрүн ол дугурулаалар дыка чингидип турар. Экономикаг дугурулаалар-биле дүгүнүп сатыгы болгон чээшкенин чорудуп, азын-бүрү продукцияны килер болгон үндүр сөөртүп планнап, бүдүрүлгө, органиастаарынын, специализаастарынын, кооперастарынын талазы-биле, өртөмөч болгон техникаг документациянын сол-чурун талазы-биле, кадрлар белеткелеринин болгон еске-даа чүдүлгөсүн талазы-биле кады чорудар хемчеглерин боттандырып турар.

Сырын кады ажылдажылаан болгон бот-ботуна дузалажыла болза, ол-бо чурттарынын экономикаг хөдөлүшкүгүн дүгөн ажитып өртөгөргө, оларын мунакчыларын деңгелине чедип көдүрүшкүгүн өн-гө таарымчалыг байдаларын тургузуп турар. Чотум-на ССРЭ-нин болгон еске-даа социалист чурттарынын талазында ак-сеткилдиг дузаламчынын түнелдиге

Польша биле Венгрия дыка кыска хуусаада индустриалдыг болу берген, а Румыния биле Болгария — индустриалдыг-аграрлыг күрүлелер болу берген.

Социализм лагеринин чурттарынын азын-бүрү дөдөмчөсүн ажитлаашаан, Кыдат социалист индустриализацияны дөдөм оруунче килген. Кыдат Улус Республикасы өртөгө чутула машиналары-биле, станоктар-биле, улетирүп чиг-эди-биле, материалдар-биле болгон еске-даа чүдүлгө биле хандыраар даш ССРЭ, Польша, Чехословакия болгон еске-даа социалист чурттар бүгү-ле болулар чүдүлгө кылып туралар. Чижээ, Совет Эвилелин чүгө чангыс бо беш чыл планында кылдат улустун 156 улуг бүдүрүлгөсүн болгон 21 адыг-ангы цехтерин тургустуу дузаламчыны көргүтөр, орта бөр деринишкенин нийти өртөз 5 миллиард 600 миллион рубль хире болуп турар. Ол бүдүрүлгөсүн санында — Кыдаттын бүгү экономикаг техника талазы-биле эде чегелөөр ужураут металлургия комбинаттары, хөмүр даш шахталары, машина туудуун болгон прибор туудуун заводтары, электростанциялары болгон еске-даа улетирүпүл объектилер бар.

ССРЭ-биле КүР-нун аразына мурунда чаргылаан дугурулааларын бугу-лаар дерип турар объектилерге немей, Совет Эвилелин дуузын-биле Кыдатка 55 чаа улетирүп бүдүрүлгөсүн тургузуп көрүп турар совет-кыдат дугурулаа-га бо чылдын апрель 7-де Пекингте ат салган. Айыткан 55 бүдүрүлгөсүн тургустуу Совет Эвилелин талазында көр-түр техникаг дузаламчынын нийти өртөз 2,5 миллиард рубль хире болуп турар. Ол түнүг сөөлүндө барып КүР барааннар бөдөрүн аргам-биле төлөөр.

Оон-биле кады ССРЭ-нин болгон КүР-нун чазактары Лангжуан Туркестан — Сибирь демор орунда Астагай станцияга чедип орук турдарында дугайында болгон ол орумтап 1960 чылдан эгелөөн дөрт харылаажылаан органиастаар дугайында дугурулаага ат салган.

Совет Эвилелин социализм лагеринин еске-даа чурттарынын улус ажыл-агыйн көдүрүшкүгүн бугу хемчеглер-биле илгит берип турар. Сөөлү совет-кыдат дугурулааларында айткан, чарыглан керелөөр бугулар ССРЭ амгы үеде улус демократиянын чурттарынын 391 бүдүрүлгөсүн болгон 98 адыг-ангы цехтерин база

установкаларын тургузарына дузалап турар. Эржеж чутула улетирүп деринишкенин садып алыш база капитал ажылдарын чедипкиниг боттандырып даш, Совет чазак найырадыг чурттарга нийти түзү 21 миллиард рубль узун хуусаалыг чээшкени чингелдиг байдалдарга тывыскаан.

Өскө күрүлелерин индустриализация планынын боттандырылган болгон акон-номнук күчүгүн быжыгалаарына бедик сайырангай индустриалдыг күрүне кижиги төрөгөтөйи төгүтүлгө бир-ле дугулар найырадыгы-биле, ак-сеткилдиг дөдөмчү турары ол-дур.

„Большевик“ колхоз тудуг ажилынче чүгө кичээнгей салбайн турарыл

Чөөн-Хемчик районун «Большевик» колхоз ажил-арты артели (дартыш эш Төгүс, партия эге организационун секретары эш Доржу, тудуг бригадир эш Аракчаа) чуртталганын эки шынарлыг бажынарын тударынче сагыш салбайн турар.

Тудугжар ортузунда агитас-массалыг азыл чорутунмай турар болгаш күш-ажыл байл организастагыткан. Тудуг бригаданын колхозчуларын болгаш тирт-тартуу, чепеел-херекселдерин доктаамал быжылгазын. Амгы үедө тудугта азыл турган колхозчуларын болгаш оларга быжылгазын тирттар күштерин чакы хову ажилынче кирген, чамдык тудугжар кылды турган ажилын каа-каш болуун туразы-биле еске ажилче шилчин турарлар.

Бригадир эш Аракчаа тудугжарын ажилче чөптү-биле организастаган.

Күш-ажылдын сагышта-чуртунун дугай-нда тайылбыр ажилды чорутуун, үчүг-чүг эш Биче-оол тудугу колхозчуларын күш-хүнүн шын эвес демдеген, оларын кылган ажилын чедир үнелеп көрбейн турар. Бо чылдын планында көрдүнгөн тудугтардан бир скар, 4 чуртталга бажынарын туттунган. Тайгада кезип белет-кээн 1216 кубометр ыяштын чүгө 151 кубометри тудуг шөүлүнө дүжүртүнгөн, чангыс ай хевирин 20 чуртталга бажынарын тудар турган бир бажынын чүгө ханзын салып каан.

Алдыгы беш чылдын баштайгы чылы — 1956 чылда көрдүнгөн тудуг планын өй-шаанда күөсөдип, өглерде чурттап турар колхозчуларын бажынарже кирер дөш организастыг хемчеглерин алыр чугула.

М. ЧАДАМБА.

Тудугжарларнын чеддишкннери

Чээ-Хал районун Ленин аттыг көдө ажил-арты артели алдыгы беш чылдын баштайгы чылы — 1956 чылда 15 чурт-талга бажынарын, оон иштинден малчы-нарга 10 чуртталга бажынарын, чангыс ай хевирин 2 мал каазаарын, асли болгаш клуб тудар планын.

Болотуун тудуг бригаданын 75 ки-жи, 27 айт, 16 терге быжылгатынган. Бригадда күш-ажылды шын организастап, кылды ажилын графинин баш бурунгаар туртузуп, тудугу бурзунун аразына социалист чарышты калбарган.

Тудугжар ажилын айы-биле бөлү-бөлүк болуп алган ажилдан турар. Тайга-да ыяш бөлүлгөндө тудугжар 1850 кубометр ыяшты кескен, 1010 кубометрин чер атыпче үндүргөн, 840 кубометрин ту-дуг шөүлүнө дүжүргөн болгаш 325 кубометр манзын дилген. Эш Халчүктүн удурулгазы-биле марттан май 5-ке чедир чувар бажынын, аслин, эртен чылын

шала кылдынган 10 чуртталга бажына-рынн тудуун доослаш, ажилга кир-ген. Ам клуб тудууче кирешкен.

Тудуг ажилында херөөн колхозчулар колхоз конторазында, уруулар аслинче, айжи өмөктөгөнгө олар 350 кубометр топкас кагар планын 500 кубометр кылды күөсөдип, тудубу өртөдиринге хер-дээр 100 кубометр ыяшты кап берген. Харугда 500 баш хой чур ванянын ор-нуун казып, оон иштин даш-биле кылып атылган. Эштер Нацаалба, Севильба, Ноцчутлаа олар ажил нормазын 125—150 хуу күөсөдип турарлар.

Болотта партия эге организационун агитаторлар тудугжар ортузунда агитас-массалыг ажилды доктаамал чорутуп, хаза солуну үндүрүп, пропагандист эш Дугар-оол СЭКП-нин XX съездинин ма-териалдарын тудугжарга неделяда бир катан өөредип турар.

С. СОТНАМ.

Колхозта ажилчын күжүнүн таарыштырлазы

Көдө ажил-артыг продукциянын чангысчын хемчегин бүдүрүгөнгө күш-ажылдын болгаш аска-херекселдерин чарыгдаларын эжедөөгө, продукциянын бот-үнеин чигдеринге колхозга ажил-чын күжүн шын таарыштыр тургузары улуг жүж-хуулаш.

Улуг-Хем районун Биров аттыг көдө ажил-арты артели баштаар чери бо айтырарын шын пиитиреп турар. Чүдүлө, ажил-артынын бир айрында артык иштерин хостаан, еске адырда ажилче кирип турар. Чизээ, сүт-бараан ферма-ларында сааначылардан алында бөлүгү оонаалгын ажилы чок, аар-саар ажил-дарга турган 15 иштин кызырган, өдөс үндүр сөөртүр, мал чепмери сөөртүп ла-зыггаар дөш ышкан ажилдарын ферма-ларга артык иштерге даярлаткан. Ылаңгыс хаваан фермазынга 200 хире уагу, биче хаваанын азырап, ажаарын-га 20 кижи турганын 10 кижи чедир кызырган. Ол ышкан чыгыс малын фер-ма эргелечтин кызырган, ол ажилы

улуг чыгысчы удуру болган. Мурнууда кижи күжү чеддишпейн тур-ганын колхозтун тудуг бригаданын планы чы болу күөсөтпейн келген. Ам ажил-артынын еске адырлардан хостаан 30 хире кижи тудуг ажилын кырып, ол бригаданын бригаданын күжүн улагыттырган.

Оон-биле кады колхозтун администра-ция-аргелет аппаратында кижилери мынчаар таарыштырарыча баштаар чер сагыш салбайн турарын демдегери чу-гула. Чизээ, колхозтун саналга аппаратында бугалтерин алында 3 саначынын тукуп, оларга ай санында 60—60 күш-хүнү санап берип турганынын ажилы ба-за чок. Оларын саначы кызыраа чогуру. Оон ийди колхозта мал ажилын хары-лаар зоотехник, чер ажилын харылаар агроном бар болганда колхоз дарганын ораалчынын тургусанынын ажилы база биче.

Д. ЧАМЗЫРЫН.

шина тудуунун, металлургиянын, химия-нын болгаш улуттунун еске-даа адыр-ларынын продукцияны-биле: Венгрия — турбиналар-биле, трансформаторлар-биле, бөдүргүлө-транспорт деринишкннери-биле, алюминий-биле болгаш еске-даа чүдө-дө-биле хандырын турар. Румыния со-циалист еске чурттары нефть продук-тулары-биле, өрүмзэр деринишкннер-биле, цемент-биле, ыш-биле; Болгария — өнүг металлургия рудалары-биле, күгү-лүг кислота-биле; Албания — хромул рудалар-биле болгаш битум-биле; Герман Демократтыг Республика — яны-бүрү ма-шиналар-биле, химия улуттунун болгаш индустриянын еске-даа адырларын кымылары-биле дерип турар. Социализм лагеринин дык хой чурттары демократ-тыг рыноту чик улуттук херексел чиг-эт-биле болгаш аш-чөм айлаа-биле улам-ла өзү турар хемчээдиг кылдыр хандырын турар. Бараан продукциянын үндүр болгаш килер сөөртүрүн планын көрүм-чүгүн-биле ботандырып, бот-бо-дунга экономиктиг дузалажылганын чөв-лөндөдөн база ачаа кирип турар күрү-нелерин чөтүр органарындан таарыш-тырып турар.

Социалист күрүнелерин даштыкы садыны хөтүлгөргө барын чүктүн реакцияг болуштеринин таарыштырып турары бүгү-ле моолаттарын алып эд-тер артыгы болгаш болуун даштыкы са-дыг саарылгазынын чайгыш чок өздө-лөш хандыраарын болдунар аргазын сырыл дык ажилдажылга болгаш бот-бо-дунга дузалажылга берип турар. Бир эес, делегейин ийги дайыныга чедир ССРЭ-нин Польша-биле, Чехословакия-биле, Венгрия-биле, Румыния-биле, Болгария-биле, Албания-биле садыг саарылганын 1,5 хуудан ашпайн турган болза, ынчаар-га ол, 1953 чылда-ла 40 хуу болган. 1955 чылда улус-демократтыг күрүнелер-биле ССРЭ-нин даштыкы садынын хем-чээли 19,5 миллиард рубль чедир турар, ол болза 1950 чылдан ийи катан алып турар. Амгы үедө ССРЭ-нин бүгү даштыкы садынын 80 ажит хууу ол чурттарга оонажып турар.

Социализм лагеринин чурттары-биле Былат Улус Республиканын даштыкы садынын хемчээли сөөлү дөрт чылдар-нын дургузунда үштөн ажит катан у-галган. 1955 чылда улус демократия-нын

ныч Европа чурттарынын кайызынга-дал оон еске социалист күрүнелер-биле са-дынын бот-дөшүн оон бүгү даштыкы садыг саарылгазынын 70-ден 100 чедир хууу болуп турар. Социализм лагеринин чурттарынын аразына ийитил-биле бараан саарылгазын 1948—1955 чылдарын дургузунда бары-ла үш катан ескен.

Социалист күрүнелерин аразында бараан саарылгазынын өздөдөс ол күрү-нелерде бүдүрүлгөндө үштөт чок ула-дышкынынга, оларынч херекселдеринин өздөдөнгө болгаш улут-деир садылга-жылга болдунар аргаларын калбара-рынга неметтиг болуп турар. Социалист күрүнелеринин ийитил бүдүрүлгөнгө үштөдөс, улус ажил-артынын, оон иш-тинде даштыкы садынын-лаа планан бол-жор чорук бараанар бүдүрүлгөнгө бол-гаш саарылгазынга быжыг чорукту болду-руп, делегейин капиталыстыг рынотуна ышнар болуп эквиваленттиг эвес сол-чуганын, өртөктерин шынчын чайгы-лышкынын база еске-даа таарымча чок болушкунунары чалдыгы турар.

Бот-боттары-биле экономиктиг кады аждажылганы улам-ла калбарып, ажи-дунаа чурт бүдүрүлгөс экономиктиг кү-чүзүн бейдэр дөш, социализм лаге-ринин чурттары бүгү-ле күжөнишкнне-рин садып турарлар. Ол сорулга-биле, эртен чылдардазы ышкан, 1956 чылда социалист күрүнелеринин аразына чу-гаалажышкынарын база-ла чоруткан, оон түнелгиде, даштыкы садыг саарыл-газын дык улагыттыр дугайында, азы-бүрү бараанарын бүгү-ле найрал-дыг чурттарга ажитыг байдаларга бө-ринге база саарыныг бот-болуна ийи-лит болур дугайында протоколдарга ат салган.

ССРЭ болгаш улус демократиянын Европа күрүнелери бо чыын улус ажил-артынын хөтүлгөргө чыа беш чылдар планларын күөсөдиринче кирип турарлар, ол планларын шөг-ү болгаш бүгү-ле чу-гула, бол ооналгалар талазы-биле бот-боттарынын аразында бир-ле дугаар ду-гуржуу алганар. Социалист күрүнелер-инин улус ажил-артынын перспектив-тиг планарын шак ыпчаар дүшүртүп турар чорук болза, оларын экономиктиг кады аждажылганын хөтүлгөргө чу-гула бажым болуп турар. Ол чорук деле-гейин социалист системанын кур-

Одесса область. Одесса МТС-тин механизаторлары кукурузаны муң ажит гектарга тараан. Одесса рай-онун «Коммунизмче өрүк» колхозу олар кукуруза тарылганын шилдиге үрөшкнн-биле чедип чорутканар.

Чурунта: «ВНР-42» деп куку-руза хайнаанын шилдиге үрөшкнн чаштырыкчы И. В. Сажинковтун селалкае уруп турары.

СЭТА-нын фотохроникасы.

Чаа клубта

Өвүр районун «Ызыл тул» көдө ажил-арты артели баштаар чери кол-хозчуларын культурут даштанылганын хандыра соруга-биле клуб тудуун доос-лаш чоктаа чаа ажилган.

Клубта библиотека, номчула өрөш бар болгаш турум кино установканы тур-гускан. Колхозчулар библиотекадан ном-нарын ап, номчула өрөшкнне каа азы-бүрү литератураларын номчуп, киноларын көрүп турарлар.

Комсомолу аныктар бот-тыныгыр уран-чүлүк бөтүгүн организастап бол-гаш чоктоа үдө боттарынын белеткээн оюннарын колхозчуларга көргүзөр.

Н. ТАМЫ.

„ШЫН“ МАТЕРИАЛДАРЫ-БИЛЕ

„Чагыларны эзлеринге чедирер“

Мындыг өгө-биле бо чылдын апрель-дүгөн «Шына» Сүт-Хал районун «Сталлинче өрүк» колхозунун колхозчу-лары эштер О. Конгар, О. Дукар, С. Ондар оларын чагыткан солуннарын албайн турарын илгертен корреспондентия парлыттыган.

Сүт-Хал районун харылаа конторазы-нын начальниг эш Г. Глухотун редак-цияга дынчатын болза, эштер Конгар, Дукар, Ондар оларын «Шына» болгаш «Тыванын аныктары» солуннарын ча-гыткан албайн турганын, колхозтун почта-чызы турган Хуна колхозчуларын чагы-газынын акшадын хуууу алгаш болу ажилган кааны хыналдадан илсөөн. Ча-гыкчыларын акшадын Хунадан төлөдүр талазы-биле хемчег алдыган.

лавырларын социализмн тус-тус чурт-тарынын болгаш бүгү социалист лаге-ринин өгө-ажылдарына э-не үр-түндө-диг кылдыр ажилгаарын аргазын берип турар.

Социалист күрүнелер боттарынын экономиктиг күчүзүн быжылгаарынга канчаар-лаа аажок улуг кураваарларын болгаш болунар аргаларын болуп турар-лар. Ынчалза-лаа олар капиталыстыг деле-гейден экономика талазы-биле анылаан-нын ораалжып турар деп ону ышчаар бо-луп бөлбөс жүжүрүт. Харин мындыг эвес. ССРЭ, Былат болгаш социализм лагеринин еске-даа чурттары бүгү-ле күрүнелер-биле, оларын ийитиле тургузундан ха-маарылга чокка, ден эргелиг экономиктиг харылааарын хөтүлгөргө дөш туржуп келген болгаш туржуп-лаа турарлар, чүгө дөргө, мындыг харылааар кайы-кайы-зынга чүгө улут-деир ажитыг болуп турар эвес, харын-лаа улустар аразынын болгаш бүгү делегейге тайбынын быжы-лаарына апар чыдар.

Социалист чурттар еске социал тур-гузугул чурттар-биле ажил-артынын, садынын болгаш еске-даа чүдүлгөс болу-ру чөтүр харылааарын тургузундан чүгө ойталайын турар эвес, харын-лаа оңче бир дугаарында чоруп турар, тай-бынга ажитыг кылдыр кады аждажыл-га болуун күөдөдөн херек кырынга алырдып турар дээрин Индия-биле, Финляндия-биле, Бирма-биле, Афганистан-биле, Египет-биле болгаш еске-даа соци-алист эвес чурттар-биле ССРЭ-нин ха-рылааарын чижектеринден, улус де-мократиянын чурттарынын дык хой капиталыстыг күрүнелер-биле экономиктиг кады аждажылганын чижектеринден көрүп болур.

Социалист болгаш капиталыстыг сис-темаларын тайбын кожа-хөлөө туруп болуунун дугайында улут Ленинни ай-тымшкынын удурулга болурубулан, социалист лагеринин чурттары ажил-ды болгаш культура тургузукунуну талазы-биле ийи системаларын чарыжы дөш туржуп турарлар. Мынды тайбын чарышка социализмн делегей система-зы капиталызмнн чайлаш чок тилээр дээринге социализм чурттарынын улустары быжым-биле бүзүрп турарлар.

С. ОГУРЦОВ.

Барыын Германиянын ажилчы чоннары боттарынын эргелери дээш демиселде

Социал чөрдөдөдөдүн чайгыш чок чидиленшишкннери, боттарынын амыралчы эргелери болгаш өгө-ажы-тар дөш ажилчын аныгын калбак уаус массаларын демиселдин күштелишкнни капиталыстыг чурттарга амгы байдалга характерлиг чүл болуп турар деп пар-тиянын XX съездинин СЭКП ТБ-нын өт-чөт илеткелдинде демдегелген. Барыын Германияда тургустунган байдал чижек-терин бирөөн бооп болур.

Барыын Германиянын экономиказы ми-литаризастаашкынын улагышкынын-биле, монополияларын улам улуту-биле байыдарын, ажилчы чоннарын ми-лион-миллион массаларын мөлчүрүп бо-ган амыралдык дөшөдөдүн кулаашкы-нын улам ийди күштелишкннин ула-гышкынын-биле кады америк монополия-ларын күтүлүшкүнү-биле Барыын Гер-маниянын чагырыкчы бөлүктөрүнүн чө-рүлү турары катан чөсөгөнишкннин политиказы Германиянын чарылдыраын ханалдыраыга болгаш Европата дайын айымын өстүрүгө чедирп турар.

Ийи байдальда социал талазы-биле ден эвес чорук болгаш социал ча-гырдылар Барыын Германияда оона-зы-биле чидиленши эрге.

Байлак болгаш эрге-чагырга концернер ээлеринин болгаш сан-хөө харлаачылар-нын талазында мөмөнтөй турар. ГКП-нын Төп баштаар черинин бири сек-реты Макс Рейманын айтыганын бугаар алырга, Барыын Германиянын бүдүрү-лгө ээлер боттарынын материалдыг чүдө-лөр 1948 чылдын соода 210 миллиард марка түнүгү кылдыр көүдөткөн. Оон-биле холбаштыр, ол үнелг чүдөдөдүн тургузугу, күш-ажылчы чонун орту-зунда адырашкын өзү турар.

Барыын Германиянын ажилчы чонна-рын хой нуруузуун ажил төлөвирин амырал чурттарынын өг бичи хем-чээлден дык кул. Социал-демократтыг партиянын сан мөдөзөдөдүн бугаар алы-рга, 1954 чылдын июнда ийи кижилг өг-бүлөни азырап ажаарынч өртүмзк өртөз 320 марка, үш кижилг өг-бүлөни — 389 марка, дөрт кижилг өг-бүлөни — 445 марка болуп турда, Барыын Герма-нияда хөдөмөткөдө ажилдап турар 17 миллион кижинин 14 миллиону айда ор-тума-биле киж бүтүрү-ле 282 марка ап турар.

Оон алында, Барыын Германияда пен-сия болгаш дузаламч ап чурттап турар 10 миллион хире киж бар. Ол кижилер айда ортума-биле 63 марка ап чурттап жүрүгө таарымч болуп турар.

Өртөктерин доктаамал өзү турарын чуртунан, Барыын Германияда ажил-чынаарын боттук ажил-төлөвир кула-лап турар. Боннун тускай статистиказын бугаар алырга, ажилчынаарын ажи-сөсөдүшкннин демиселдин түнелгиде оларын доктаатынган ортума ажил төлөвир 1950 чылдан 1954 чылды бө-дүгө алган үнелг дургузунда 34 хуу бе-дөн, а ол-ла үнелг дургузунда өртөктер ортума-биле 49 хуу эскен.

Аш-чөм продуктуларында өртөктер доктаамал өзү турар. «Үс орунга үгөр-бөөлөр» деп лозунгуну бугаар герман чон-лук херекселери оона кызыгалганын турган делегейин ийги дайынын мур-нундагы чылдаагына көрө, Барыын Гер-маниянын чону ам ортума-биле крупани болгаш даган кылмылары—14 хуу, нотааны—21 хуу, үстү—16 хуу, эйти—14 хуу эвөөшти ап турар деп Бонна тускай статистика беш миннип көр чурттап таарымч.

Оттулар чүдүлгө, газтын, электроэнер-гиянын өртөз дык бедөн. Чокта чаа бонн эрге-чагырлар хойлу чарлаан, оон бугаар Барыын Германиянын 5,5 миллион чуртталгыларыга бажым хөдө-зинин 10—20 хуу улагыттырган. Ол ыш-

каш демир орукка болгаш хоорай транс-портунга чорутуун тарфи бедөн.

Бүдүрүлгө ээлерин болза ажилчынаар-нын материал талазы-биле аар-берге бай-далын ажилга алган, оларын ажил шат-гында дашкаар ажилдар кылдыр тургу-зуч албадан турарлар. Концернерин ээ-лери 48 шактыг ажил неделязын херел кырында чок кылганар. Барыын Герма-ниянын дык хой бүдүрүлгөдө ажил неделязы ам 50, 22 болгаш харын-даа 60 шак болуп турар. Шак мынды күштелиш-кннин мылап өрттөдөдө чамдык ажилчынар наркостуг өмөдөдүн ижер ужурга таарымч турарлар. Дынтаныр хүнеринде болгаш байырал хүнеринде ажилдар чорук тургузуч болуун турар. Шак ол экин эркен системал ажилчы хөдөөшнөр болгаш азырап уруулар онга калчылган турар.

Күш-ажылдын шыдажыр аргажок бер-дөөшкннеринин түнелг болза бүдүрү-лгөргө ооал-ооалдыг таарымчаларын садынын болгаш профессионалдыг аары-ларын канчаар-даа аажок улут өзүш-күн болуп турар.

Чүгө тускай сан мөдөзөдөдүн бугаар алырга, Барыын Германиянын бүдүрү-лгөдө ооал-ооалдыг таарымчаларын саны 1950 чылдан 1954 чылга чедир үе-нин дургузунда 57,6 хуу эскен. Барыын Германиянын бүдүрүлгөдө ооал-оо-алдыг таарымчаларын түнелгиде чү-лө чангыс 1954 чылда 7000 ажит кижи өлгөн. Даг улуттук ооал-ооалдыг та-варылгаларын саны дайын мурундагы үе-биле дөшөөгө үш катан көүдөдөн. Мө-дөдөдө күштелишкннин ужурундан аны-ландан-ла инвалд апарган кижилерин саны дүгөн өзү турар.

Барыын Германияда таарымчалар биле үс-тывышчыларын хооурадырын бол-ган адырашкын чорутушкуну база-ла көстүп турар. Чүгө 1949 чылдан 1954 чылга чедир үеин дургузунда, хууунда 20 гектардан эвөөш черлг турган 54 муң таарачын ажил-артылар көдө ажил-агында монополист капиталдын чөрүлүп турары политиказын чечим болу бер-гилөөн. Таарачын ажил-артыларын өрө-шөргө дүгөн темпелер-биле өзү турар. Барыын Германияда үс-тывын бүдүрүлгөдөдүн саны база-ла доктаамал кымырын турар деп, тускай бонн эрге-чагырлар миннип көр ужурга таар-ымч болганар.

Ажилчы чоннарын материалдыг бол-гаш өгө-мөдө байдаларын баксы-раакшынын боттарынын амыралчы эрге-лери дөш демиселче оларын ийи турар. Ажил сөсөдүшкннин шимчөөшкнн өзү турар. Немед парлаганын сан-мө-дөдөдүн бугаар алырга бо чылдын баш-тайгы ийи айларын дургузунда 223 бү-дүрүлгөдө, ол ышкан Рурнун элөөн хой шахталарында ажил сөсөдүшкн-нары болгулаан. Ол ажил сөсөдүшкн-нарын ийитил-биле миллионун дөрт-түн бири хире киж киришкен. Ажил сө-сөдүшкн ажил төлөвирин улагыттыра-ры болгаш үндүлгөдөдүн чигелдерин кө-пөтүр турарлар.

Ажилчы чоннарын негеделерин бүдү-рүлгө ээлерин дык хой таарымчаларды күөсөдүп ужурга таарымч турарлар. Ол дугайында Барыын-герман профвадде-лерин чангында экономиктиг шимчилет институтунун сан-түнеллерин бугаар алырга, 11,4 миллион ажилчынаар бол-ган албан-халакчылар ажил төлөвирин улагыттыраарын чедип алганынын фактын илеп-биле херечилеп турар. Ол ышкан Мангеймдин үш негедә ажил сөсөдүшкнн дүгө ажилчынаарын чедип киришкннерин садындарын чугула, олар бүдүрүлгө ээлерин негеделерин хандыра кылдыр албадаанар.

Социал-демократтыг ажилчынаар бот-тарынын эргелери дөш, ажилчынар-биле — коммунистер-биле кады демисе-

кип турар таарымчалар хааа эвес болу-турар.

Амыралдын байдаларын экижид дөш демисел болза, ажилчы чоннарын демократтыг эргелер болгаш хосталга дөш демиселдер-биле, катан чөсөгө нишкннин политиказын улау. Бар-пага коллективтиг аймык чок чорукту системалын доктаатып тургузары дөш Германиянын тайбын болгаш демократти-үдөдөдө катан тургузары дөш демисе-биле сырыл каттыгып турар.

Социал-демократтыг партиянын рын Германияда болуп эрткилөөн нар болгаш хоорайлар конференцияла-га дык хой төлөөлөр катан чөсөгө нишкннин болгаш чарышкынын бө-гү удурамыкыларын сырыл каттыгы-ларын негеп турганар. Олар ГСДП-ни удурукчуларын бо айтырларга ола-нын политиказы дөш шүгүмчөп тур-ганын.

Барыын Германиянын ажилчы чон-ны, оон иштинде ГСДП-нын дык хой а-житгери чуртту каттыштырар да-кады демисел соруга-биле Германия-нын ийи кезектерин неметтеринин ары-зын чоокшалаштырар деп кымылп тур-лар.

Гамбургтун, Дортмундун, Бохоми социал-демократтыг ажилчынары ажи-чы чоннарын эргелерин канчаар коммунистер-биле чангыс-ай болуп хө-лөдир негеп турарлар. Биле болгаш Л-бекте далай парокторар кылдыр чер-лер ажилдап турар дык хой социал-демо-крат СЭКП-нин XX съездинин соон коммунистер-биле кады аждажылга чөтүр байдалдар тургустунган деп ме-дөдө турар.

Ажилчы чоннарын шимчөөшкннер-ин өздөдө-биле дүрөөдөн Барыын Гер-маниянын реакцияс демократынын бол-гаш демпшилерин күштерин удуу а-дыг-шынчын чорукту күштелишкнн тур-гадыг-дошун политейжи итеп-сүрүш-күнгө хамыктык мурунда Германиянн компартиянын кезикчннери бол-ган Барыын Германиянын эрге-чагыр-ларын хөдөрүп деп кымылп турар. Ам Барыын Германияда, ГКП-ны болгаш элөөн х массалыг демократтыг организациялар итеп-сүрүгө чөшөөшкнн удуура-нышкынын шимчөөшкнн калбары-турар. Ол шимчөөшкнн ажилчы чонна-рын калбак массалары, оларын иштин коммунистер, социал-демократтар бол-ган партия кезикчнн эстер кирип турар.

Чоктаа чаа Гамбургта, ГКП-ны хой-лаарын ордалажышкынарынга шө-рөөшкн, а ол ышкан б

